
Handreiking

Schoolondersteuningsprofiel

Passenderwijs
Versie mei 2019

Alle basisscholen zijn wettelijk verplicht inzichtelijk te maken hoe zij ondersteuningsmogelijkheden op hun school vormgeven. Tot op heden deden zij dit via het schoolondersteuningprofiel (SOP), een wettelijk verplicht document. Sinds juni 2018 is het document op zichzelf niet meer verplicht, maar scholen zijn nog steeds verplicht openbaar te maken op welke wijze zij voldoen aan de binnen het samenwerkingsverband gemaakte afspraken over de basisondersteuning. Actuele ontwikkelingen, de visie van Passenderwijs hierop en het bestaande, geactualiseerde format voor het schoolondersteuningsprofiel worden in deze handreiking beschreven.

1. Doelstelling schoolondersteuningsprofiel

In het schoolondersteuningsprofiel beschrijft school haar mogelijkheden om leerlingen te ondersteunen. In hoofdlijnen bestaat de beschrijving uit twee aspecten: onderwijsinhoudelijke interventies en procesmatige, structurele kwaliteiten van de school. Het gaat bijvoorbeeld om de deskundigheid in het team, de ruimte voor individuele aandacht voor leerlingen, specifieke ruimtelijke voorzieningen, methoden en materialen en de kwaliteit van de organisatie.

In het referentiekader Passend Onderwijs wordt de ondersteuning van scholen op twee niveaus beschreven: basisondersteuning en extra ondersteuning binnen de school. De extra ondersteuning wordt binnen Passenderwijs op bovenschools niveau georganiseerd in de vorm van arrangementen op kind- en/of groepsniveau. Scholen kunnen op eigen initiatief aanvullingen bieden op de basisondersteuning, waardoor ondersteuningsmogelijkheden op de school breder zijn, dan afgesproken is binnen het samenwerkingsverband. Het is raadzaam in het schoolondersteuningsprofiel te beschrijven wat de school extra doet, zodat dit inzichtelijk wordt voor ouders en andere geïnteresseerden.

Het schoolondersteuningsprofiel kan voor diverse doelen worden gebruikt:

- een inventariserend document om per school in kaart te brengen wat het aanbod aan ondersteuning is;
- door stapeling van de individuele ondersteuningsprofielen zicht krijgen op het dekkend aanbod binnen het samenwerkingsverband;
- een professionaliseringsdocument voor de school (welke deskundigheid heb ik al en waar ontwikkelen wij ons op?);
- een strategisch ontwikkelingsdocument (wat heb ik als school, waar wil ik naar toe?);
- een verantwoordingsdocument naar ouders en derden.

2. Wetgeving en visie van Passenderwijs

Bij de invoering van Passend Onderwijs werd het schoolondersteuningsprofiel wettelijk verplicht gesteld. De verantwoordelijkheid voor het beschikbaar hebben van dit document lag bij het bevoegd gezag van de school, die verplicht was om dit document eens in de vier jaar vast te stellen.

In juli 2018 is in de Tweede Kamer een motie (nr. 267 – Van Meenen) aangenomen, waarin het schoolondersteuningsprofiel niet langer verplicht wordt gesteld. Daarbij is de school nog steeds verplicht de ondersteuningsmogelijkheden te beschrijven, maar dit mag ook in een ander document, zoals de schoolgids.

Passenderwijs adviseert de scholen toch gebruik te blijven maken van het eigen ontwikkelde schoolondersteuningsprofiel, inclusief deze handreiking, om de volgende redenen:

- Het format leent zich prima om de basis- en extra ondersteuning overzichtelijk te beschrijven
- Het format is administratief gebruiksvriendelijk, omdat het deels al is ingevuld.
- Ouders en betrokkenen kunnen door de uniforme wijze van beschrijven makkelijker zicht krijgen op de ondersteuningsmogelijkheden van de scholen.
- Scholen kunnen het document gebruiken om binnen het team te bespreken wat Passend Onderwijs betekent, wat de school wel en niet kan en op welke wijze zij dit gaan doen.
- De schoolgids biedt veelal niet de verdieping, die het schoolondersteuningsprofiel wel kan bieden.

Passenderwijs heeft, vanuit haar ondersteunende rol aan scholen, een format ontwikkeld waarvan basisscholen gebruik kunnen maken. Bij de ontwikkeling wordt de koppeling gemaakt naar het beleid van Passenderwijs. Het format is gebaseerd op het 'wat'; het 'hoe' valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van de school. Dit betekent dat de vastgestelde afspraken inzake de basisondersteuning en extra ondersteuning als vaste tekst zijn opgenomen. In de vrije ruimte geeft de school aan hoe zij aan deze basisondersteuning voldoen en voor welke onderwijsbehoeften zij extra ondersteuning aanvragen bij het samenwerkingsverband.

3. Vaststelling en medezeggenschap

De beschrijving van de ondersteuningsmogelijkheden van de school worden vastgesteld door het bevoegd gezag, waarbij de medezeggenschapsraad (MR) adviesrecht heeft. Dit lijkt niet gewijzigd in de huidige situatie, waarbij de school kan zelf kan kiezen waar de beschrijving wordt gepubliceerd.

Ook over de vaststellingsfrequentie wordt na de motie Van Meenen geen uitspraak gedaan, waardoor het logisch is om de oorspronkelijke wettelijke termijn vast te houden: tenminste éénmaal per vier jaar. Tussentijdse wijzigingen op grond van nieuwe beleidsafspraken, gewijzigde omstandigheden of voortschrijdend inzicht kunnen altijd worden gemaakt.

4. Toelichting format Passenderwijs

Het format van Passenderwijs (opgesteld in 2017, bijgesteld in mei 2019) is gemaakt aan de hand van reeds bestaande handreikingen van het Steunpunt Medezeggenschap Passend Onderwijs en de PO-Raad. Daarbij zijn de ervaringen in de eerste jaren van Passend Onderwijs, alsmede het beleid binnen Passenderwijs meegenomen. Er is voor het SBO een apart format gemaakt.

Doelstelling was een overzichtelijk, inhoudelijk en 'to the point' document te bieden, aansluitend bij het huidige beleid van Passenderwijs. De school kan het document aanpassen op de eigen situatie. De bedoeling is zo veel mogelijk handelingsgerichte taal te gebruiken, oftewel: zoveel mogelijk in onderwijsbehoeften van kinderen schrijven, waarbij algemene uitspraken over stoornissen vermeden dienen te worden.

In de onderstaande alinea's vindt u inhoudelijke toelichting op de onderdelen van het schoolondersteuningsprofiel. Voor technische aanwijzingen wordt u verwezen naar de technische handleiding, te vinden op de website van Passenderwijs.

Inleiding

De inleiding van dit document bevat algemene informatie. De school kan dit middels een ingescande handtekening ondertekenen als directeur, namens het bevoegd gezag.

1. Algemene gegevens van de school

Hier noteert de school relevante gegevens zoals de identiteit, het schoolconcept (bv. leerstofjaarklassensysteem, jenaplan, fase onderwijs etc.) en enkele algemene gegevens.

2. Missie en visie van de school

De missie en visie wordt hier beknopt weergegeven in een tekstvak (deze kan worden overgenomen uit bv. schoolplan en/of schoolgids).

3. Basis- en extra ondersteuning binnen de regio

Hier wordt gestart met een algemene weergave van de wettelijke en regionale afspraken met betrekking tot basis- en extra ondersteuning. Tevens wordt een verwijzing gemaakt naar de website van Passenderwijs en daarop de actuele documenten rondom basis- en extra ondersteuning.

4. Wat kan de school aan ondersteuning bieden?

Dit deel vormt de kern van het ondersteuningsprofiel.

Het antwoord op deze vraag wordt uitgewerkt op drie gebieden: de basisondersteuning, mogelijk aanvullende basisondersteuning binnen de school en de extra ondersteuning op het niveau van het samenwerkingsverband. Informatieve tekst en vragen aan de school wisselen zich af. Middels de antwoorden op deze vragen beschrijft de school haar wijze van ondersteuning.

4.1 Regionale afspraken minimaal te bieden ondersteuning

Geeft een samenvatting van de afgesproken basisondersteuning binnen Passenderwijs. Dit is een voorgedrukte en verplichte tekst binnen het Schoolondersteuningsprofiel en dient niet gewijzigd te worden door de school.

4.2 Basisondersteuning binnen onze school

Hier wordt aangegeven of de school voldoet aan de vastgestelde basisondersteuning. Indien dit niet het geval is, verklaart de school zich nader. Vervolgens geeft de school aan hoe de basisondersteuning vorm wordt gegeven. Gestart wordt met het aanvinken van aanbod binnen de 5 elementen van de basisondersteuning. Vervolgens heeft de school de mogelijkheid een tekstuele toelichting te geven of enkele zaken expliciet weer te geven. De school kan eveneens aangeven wat aanvullend geboden wordt op de basisondersteuning.

Het is de bedoeling dat hier zo veel mogelijk concrete informatie wordt geboden aan de lezer. Denk in dit kader aan extra voorzieningen binnen de school, waarin de ondersteuning zich onderscheidt van wat op basis van de basisondersteuning verwacht mag (bijv. specialisten binnen de school, structurele extra handen in de klas, extra individuele begeleiding voor leerlingen, trainingen, een plusklas of een specifieke manier van intensief, structureel oudercontact, aanpassingen of specifieke keuzes binnen het gebouw etc.). Hierin kan eveneens het aanbod van cluster 2, mits aanwezig, beschreven worden.

5. Extra ondersteuning

Doel van dit hoofdstuk is om inzichtelijk te krijgen bij welke onderwijsbehoeften de school met behulp van arrangementen vanuit Passenderwijs binnen de school nog een passend aanbod kan bieden en bij welke onderwijsbehoeften dit niet meer het geval is en verwezen gaat worden. Dit kan aangegeven worden in open tekstvakken.

6. Ambities van de school

De ambities van de school hebben betrekking op de korte en lange termijn en zijn vrij in te vullen. In de vragen worden de ambities gekoppeld aan aanvullende of extra ondersteuning. Wij zijn van mening dat het bieden van basisondersteuning geen ambitie zou moeten zijn. Mocht de basisondersteuning nog niet geboden kunnen worden dan is er een noodzaak om dit op korte termijn wel te kunnen.

De afsluitende vraag is erop gericht inzichtelijk te maken wat de ambities betekenen voor (de ontwikkeling van) het leerkrachtenteam.